

**Stanowisko Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych
w sprawie ogłoszonych przez Komisję Europejską dokumentów dotyczących miejsca
przyszłej WPR w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu (European Green DEAL)¹**

1. Zarząd KRIR z powagą zapoznał się z wcześniej sygnalizowanymi w Celach Zrównoważonego Rozwoju FAO do 2030 roku, wyzwaniem przyszłości stojącym przed rolnictwem także w krajach członkowskich UE, podjętymi przez KE w związku z postępującym zubożaniem różnorodności, zachodzącymi zmianami klimatycznymi, marnotrawieniem żywności, czy też konieczności działań promujących prozdrowotne odżywianie się oraz zmian w strukturze i funkcjonowaniu rolnictwa, jak i całej gospodarki w kierunku zrównoważenia.
2. Zarząd KRIR z wielkim niepokojem przyjął opublikowane 20 maja 2020 roku Komunikaty Komisji Europejskiej, ma wiele pytań i wątpliwości co do ostatecznego kształtu szczegółowych rozwiązań związanych z wprowadzeniem zasad GREEN DEAL w odniesieniu do rolnictwa, w tym osiągnięcia tzw. neutralności emisyjnej.
3. Przedstawione w ostatnio przedkładanych dokumentach przez Komisję Europejską cele są środowiskowo niezwykle ambitne. Proponowane wskaźniki celu zawarte w projektach regulacji dotyczących Planu Strategicznego WPR 2021-2027 w kontekście celów Zielonego Ładu są jednak nie do zaakceptowania przez rolników i będą trudne do osiągnięcia bez wywołania różnych nieprzewidywalnych zjawisk, jak choćby trudności z zapewnieniem bezpieczeństwa żywnościowego z krajowych źródeł. Takie skutki może przynieść np.: wyłączenie 10% użytków rolnych z uprawy do ugorowania (tzw. EFA), ograniczenie do 2030 roku o 50% zużycia chemicznych środków ochrony roślin, czy ograniczenie sprzedaży o 50% środków antywirusowych i antybakteryjnych dla zwierząt, zwiększenie udziału rolnictwa ekologicznego do 25%. W tej sytuacji oczekujemy zarówno od KE, jak i Rządu RP przedstawienia potencjalnych scenariuszy i możliwych skutków, jakie mogą wynikać głównie dla rolnictwa ale i jego otoczenia oraz dla całej gospodarki, tak na poziomie całej UE, jak i w naszym kraju w sferze ekonomicznej, społecznej wskutek tak ambitnie sformułowanych celów środowiskowych, planowanych do realizacji w relatywnie krótkim okresie czasu bez konkretnego wskazania choćby szacunkowo kosztów jakie są niezbędne

¹ stanowisko KRIR opracowano na podstawie ostatnich dokumentów przygotowanych przez Komisję Europejską:

1. Dokument roboczy
COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS
**A Farm to Fork Strategy-for a fair, health and environmentally-friendly food system
(Strategia od pola do stołu - dla sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego)**
2. Brussels, 20.5.2020 SWD(2020) 93 final
COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT
**Analysis of links between CAP Reform and Green Deal
(Analiza powiązań między reformą WPR i Zielonym Ładem)**
3. Brussels, 20.5.2020 COM(2020) 380 final
COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS
**EU Biodiversity Strategy for 2030 Bringing nature back into our lives
(UE Strategia bioróżnorodności do 2030 –Przywrócić naturę do naszego życia)**

to poniesienia i potencjalnych źródeł ich finansowania (publicznych – WPR czy krajowych, bądź wyłącznie rolników?).

4. W naszej opinii głównym celem rolnictwa europejskiego jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego obywateli Europy oraz ochrony środowiska poprzez prowadzenie zrównoważonego rozwoju. Stąd też podstawowym priorytetem każdej władzy powinno być silne wspieranie innowacyjnego rozwoju macierzystego rolnictwa. Jest to podstawowy warunek suwerenności narodów.
5. Wdrożenie założeń zawartych w propozycjach Komisji Europejskiej do realnej polityki (WPR) rodzi szereg pytań, na które jak dotychczas nie są znane odpowiedzi:
 - a) jak wzrosną koszty produkcji w poszczególnych branżach rolnictwa i jakie będą tego finalne skutki po stronie dochodów uzyskiwanych przez rolników?
 - b) w jakiej skali może obniżyć się poziom plonów i wydajności jednostkowych zwierząt, a tym samym poziom produkcji w każdej z branż?
 - c) jak takie procesy wpłyną na ceny uzyskiwane przez rolników w łańcuchu żywnościowym i jaki będzie ich udział w cenie finalnej w detalu?
 - d) czy ograniczenie rozmiarów produkcji rolniczej nie spowoduje odpływu młodych ludzi ze wsi i braku następców?
 - e) czy ograniczenie to będzie miało wpływ na ograniczenie skali przetwórstwa rolno-spożywczego w Polsce, a w konsekwencji zmniejszenia zatrudnienia poza rolniczego na obszarach wiejskich? dotyczy to w szczególności obszarów typowo rolniczych, gdzie brak miejsc pracy już spowodował depopulację i wysoki poziom migracji zagranicznych w dużej części młodego pokolenia,
 - f) o jaki wskaźnik, w efekcie tak przebiegających procesów spodziewany jest wzrost cen detalicznych żywności? będzie to zapewne przyczyną niezadowolenia całego społeczeństwa,
 - g) czy w takiej sytuacji staniemy się w krótkim czasie importerem żywności z innych części świata nie poddanym takim surowym i rygorystycznym standardom, w efekcie utracimy nieznaną aktualnie część europejskiego rynku wewnętrznego?
 - h) w jakiej skali zmniejszą swoje moce produkcyjne, np. zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego, krajowe zakłady produkujące chemiczne środki produkcji dla rolnictwa, nawozy?
 - i) jak generalnie proponowane rozwiązania wpłyną na polski sektor rolny (rolnictwo i otoczenie) w średnim i długim okresie?
 - j) w jakim stopniu zmiany te wpłyną na kształtowanie się PKB w Polsce oraz rozwój obszarów wiejskich?
6. Zarząd KRIR nie zgadza się z tak przedstawionymi strategiami, których cele środowiskowe nie są przedstawiane w sposób spójny z danymi liczbowymi. Zarząd KRIR zwraca się więc do władz polskich i KE do udzielenia odpowiedzi na wyżej postawione wątpliwości i pytania w celu zaproponowania odpowiednich środków i instrumentów do ich wprowadzenia i uważa, że wszystkie te cele powinny być wprowadzone w sposób dobrowolny z zabezpieczeń środków w II filarze przyszłej WPR.

Odpowiedzi na sformułowane wątpliwości i szczegółowe pytania powinny rozwiązać sceptyczne podejście polskich rolników do tak zarysowanej WPR na kolejny okres programowania.